

LOGICA SOMS VER ZOEK BIJ OOSTENDSE STRAATNAAMGEVING

door Norbert HOSTYN

Een recent – en in de pers druk becommentarieerd voorstel van een gemeenteraadslid (september 2001) – om in de straatnaamgeving in onze stad meer aandacht te besteden aan vrouwen deed me niet alleen terugdenken aan de episode –in een nu reeds ver verleden – van de hilarische vertaling van rue du Châlet als Kaashutstraat, maar vooral aan het stevige naslagwerk dat Daniël DESCHACHT over Oostendse straatnamen publiceerde (1), en ook aan de overwegingen die ik me al lang voor mezelf stel over de mijns inziens vele onlogische toestanden binnen de Oostendse staatnaamgeving.

Bij het opmaken van de cumulatieve indices over alle jaargangen van “De Plate” kwam dit weer naar boven. Hierna mijn bedenkingen. In de opsommingen werd niet naar volledigheid gestreefd. De genoemde straatnamen staan er enkel als voorbeeld bij elke stelling.

HET NIET CONSEQUENT GEBRUIKEN VAN VOORNAMEN IN DE STRAATNAAMGEVING

We kennen inderdaad de Adolf Buylstraat, de Alfons Pieterslaan, de Frans Musinstraat, het Emiel Moysonplein, de Edith Cavellstraat, de Edward Hammanstraat, de Edmond Laponstraat, Professor Jozef Vercouilliestraat. De voornaam van de persoon maakt officieel deel uit van de straatnaam....

...maar anderzijds spreken we officieel van de Northlaan (voornaam: John), Frère-Orbanstraat (voornaam: Hubert-Joseph), Brandariskaai (voornaam: Charles-Corneille), Cardijnplein (voornaam Jozef-Leo), Van Iseghemlaan (voornaam: Jean), Marconistraat (voornaam: Guglielmo), Van Dyckstraat (voornaam: Antoon), Dokter Verhaeghestraat (voornaam: Georges), Stanleylaan (voornaam Henry-Morton), Rogierlaan (voornaam Charles), Sergeant De Bruynestraat (voornaam Henri-August),...

...en van Pastoor Pypestraat (voornaam: Henri), Pater Pirelaan (voornaam: Dominique-George), President Kennedylein (voornaam: John-Fitzgerald), Professor Mac Leodplein/ -straat (voornaam: Jules), Generaal Jungbluthlaan (voornaam: Harry-Alfred).

KAREL OF CHARLES?

Is het niet zo dat men met de vernederlandsing van voornamen te ver is gegaan? Jean Bart, Charles Janssens, Alphonse Pieters, Henri Serruys, Edouard Hamman, François Musin of Adolphe Buyl waren figuren in en uit de francofone/francofiele traditie. Dit is een historisch gegeven waar we niet om heen kunnen. Geen haar op hun hoofd die er aan dacht zichzelf Jan, Karel, Alfons, Hendrik, Eduard, Frans of Adolf te noemen.

Aimé (Aimé Liebaertstraat) werd dan weer niet vertaald tot Amaat en Léandre (Vilain) werd niet Leander. Ook het Britse James (Ensor) liet men ongemoeid.

VAN BARONNEN, GRAVEN, PRINSEN, PRINSESEN, KONINGINNEN en....SIRS

We spreken van de Prins Boudewijnstraat, van het Prinses Clementinaplein en het Prinses Stefanieplein; maar daartegenover staat het Marie-Joséplein (prinses en koningin van Italië) en de Christinastraat (eveneens een prinses).

Idem enerzijds Koningin Astridlaan maar anderzijds Elisabethlaan (nochtans ook koningin). De Louisastraat herinnert aan Koningin Louise-Marie. Waarom werd het dan niet Koningin Louise-Marie straat?

We hebben het over de Graaf de Smet de Naeyerlaan maar niet over de Baron James Ensorgaanderij of een Graaf (Earl) Wellingtonstraat. Bij de Graaf de Smet de Naeyerlaan worden trouwens ook geen voornamen vermeld: deze waren Paul-Joseph.

Churchill komt er dan beter vanaf met alles erop en eraan: Sir Winston Churchillkaai (én titel, én voornaam én familienaam) maar zijn landgenoot Montgomery (nochtans ook "Sir" en met voornamen Bernard Law én veldmaarschalk bovendien) moet het dan weer doen met Montgomerykaai tout-court....

JA TITULATUUR, NEE TITULATUUR

Waarom Dokter Edouard Moreauxlaan, Dokter Verhaeghestraat, Kanunnik Dr. Louis Colensstraat, Prof. Jozef Vercoulliestraat, Prof. Mac Leodplein, Pater Pirelaan, maar niet Ir. Edouard de Cuyperstraat, Kardinaal (Jozef) Cardijnplein???

MIJN STRAATNAAM VOOR EEN.....PAARD

We kennen de straatnamen genaamd naar bloemen, planten, struiken en bomen, naar vogels, vissen en zoogdieren. Maar in Oostende is er zelfs een straat naar één wélbepaald paard genoemd: het renpaard "Prince Rose". "Prince Rose" was 's paards naam en daarom is de vigerende vertaling "Prins Rose" totaal ten onrechte en bovendien potsierlijk.

MOGELIJKHEDEN TOT VERWARRING

Aartshertogstraat – Aartshertoginnestraat.
August Beernaertstraat – Euphrosine Beernaertstraat.
Cockerillkaai – Cockerillstraat.
Heilig Hartlaan – Heilig Hartplein.
Hertstraat – Gerststraat.
Leopold II laan – Leopold III laan.
Marie-Joséplein – Marie-Joséstraat.
Mariakerkelaan – Mariakerkeplein.
Molenstraat – Molenaarstraat – Oude Molenstraat.
Prof. Mac Leodplein – Prof. Mac Leodstraat.
Ravelijnstraat – Ravelingenstraat.
Visserskaai – Vissersplein.
Ijzerstraat – Ijzerwegstraat.

CAMERLINKS – CAMERLINX

In "De Plate" van 1971 wees Simon IPPEL er reeds op dat de "modernisering" van de "Camerlinxstraat" tot "Camerlinksstraat" afbreuk doet aan dit oude toponiem dat teruggaat op het Camerlinx-ambacht. Het viel blijkbaar in dovemansoren.

(1) D. DESCHACHT, Straatnamen van Oostende van A tot Z (Oostende), 1998.